KUTSESTANDARD

Vanemõpetaja, tase 7

Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid. Kutsestandardeid kasutatakse õppekavade koostamiseks ja kutse andmiseks.

Kutsenimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Vanemõpetaja, tase 7	7

A-osa
KUTSEKIRJELDUS

A.1 Töö kirjeldus

Õpetaja peamine roll on võimestada õppijat (vt lisa 1 Kutsestandardis kasutatud terminid) ja olla tema arengupartner, nii et saaks toimuda tähenduslik õppimine ja kujuneda selle õppija potentsiaali avav õpitee, arvestades riiklikes õppekavades seatud eesmärke. Õpetaja ülesandeks on süsteemselt arendada oma kutseoskusi ja olla kursis haridusuuendustega.
Vanemõpetaja, tase 7 toetab lisaks õpitegevuste läbiviimisele teiste õpetajate ning organisatsiooni arengut ja arendab valdkonna metoodikat oma organisatsioonis; vanemõpetaja, tase 7 kutse saadakse kutseeksami läbimisel kutse andja juures või magistriõppe jätkuõppe läbimisel kõrgkoolis.

Õpetaja kutsealal on lisaks vanemõpetaja, tase 7 kutsele ka
- õpetaja, tase 6 kutse, mis saadakse kas lasteaiaõpetaja esmakoolituse (rakenduskõrghariduse või bakalaureuseõppe) läbimisel kõrgkoolis või kutseeksami sooritamisel kutse andja juures; 6. taseme õpetaja töötab koolieelses lasteasutuses;
- õpetaja, tase 7 kutse, mis saadakse õpetaja esmakoolituse (magistriõppe) läbimisel kõrgkoolis või kutseeksami sooritamisel kutse andja juures;
- meisterõpetaja, tase 8, kes lisaks õpitegevuste läbiviimisele juhendab kolleege ning juhib arendustegevusi nii organisatsioonis kui ka väljaspool seda; meisterõpetaja, tase 8 kutse saadakse kutseeksami läbimisel kutse andja juures.

A.2 Tööosad

A.2.1 Õppija toetamine
1. Teadlikkus õppija arengust ja õppimisest.
2. Õppija tundmaõppimine.
3. Õppija individuaalsete õpivajaduste toetamine.
4. Koostöise õppija kujundamine.

A.2.2 Õpi- ja õpetamistegevuse kavandamine
1. Õpetaja töö kavandamine.
2. Õpivara valimine, kohandamine või koostamine.
3. Õpikeskkonna kujundamine.

A.2.3 Õpetamine
1. Õppija arengu toetamine.
2. Klassi/rühma juhtimine.
3. Õppimise toetamine.
4. Õpimotivatsiooni toetamine.
5. Digitehnoloogiate mõtestatud kasutamise toetamine.
6. Tagasisidestamine ja arengut toetav hindamine.

A.2.4 Refleksioon ja professionaalne enesearendamine
1. Õpetaja oma töö reflekteerimine ja enesearendamine.
2. Õpetamise ja õppimise uurimine ning pedagoogilise teadmuse levitamine.
3. Oma füüsilise, vaimse ja emotsionaalse heaolu tagamine.

A.2.5 Koostöö ja juhendamine
1. Kaasamine.
2. Lapsevanema nõustamine õppimise valdkonnas.
3. Õpikogukonnas tegutsemine.

A.2.6 Arendus-, loome- ja teadustegevus
1. Erialase teadmuse arendamine.
2. Haridusvaldkonna poliitika kujundamine ja arengu kavandamine.

B.2.12 Vanemõpetaja, tase 7 kutset läbiv kompetents
1. Enesemääratlemine.
2. Eriala/ainevaldkonna tundmine.
3. Õppesisu pedagoogiline teadmine.
4. Motiveerimine.
5. Koostöö.
6. Sotsiaalne pädevus, suhtlemine.
7. Väärtuspädevus, kutse-eetika järgimine.
8. Matemaatika-, loodusteaduste- ja tehnoloogiaalane mõtlemine.
9. Ettevõtlikkus.
10. Keele kasutamine.
11. Digioskuste hindamine ja arendamine.

Valitavad tööosad

A.2.7 Juhtimine
1. Meeskonna juhtimine.
2. Protsesside juhtimine.
3. Võrgustiku või õpikogukonna juhtimine.

A.2.8 Õpetajate juhendamine ja koolitamine
1. Kolleegide mentorlus ja koolitamine.
2. Õpetajakoolituse praktika juhendamine või koordineerimine.

A.2.9 Metoodika ja õpivara arendamine
1. Metoodikate väljatöötamine.
2. Õpivara loomine ja arendamine.

A.2.10 Hariduslike erivajadustega õppija toetamine
1. Teadlikkus kaasava hariduse rakendamise põhimõtetest.
2. Õppe kohandamine.
3. Nõustamine.

A.2.11 Digipedagoogika rakendamine
1. Koolitamine ja nõustamine.
2. Õpikeskkonna kujundamine.
3. Arendustegevus.

A.3 Töö keskkond ja eripära

Õpetaja töö eeldab orienteerumist haridusvaldkonna õigusaktides. Tööaeg ja puhkus on reguleeritud töölepingu seadusega, töötingimused võivad täiendavalt olla reguleeritud töökorraldusreeglite või muude organisatsioonis kehtestatud normdokumentidega. Õpetaja töö on vaheldusrikas ja väljakutseid pakkuv, eeldab elukestvat õppimist, head suhtlemisoskust ja pingetaluvust, oluline on vaimse ja füüsilise tervise, sh hääle hoidmise oskus.

A.4 Töövahendid
Õpetaja peamised töövahendid on õpivara, kooli- ja kontoritarbed, digivahendid jm vastavalt õpetatavale valdkonnale.
A.5 Tööks vajalikud isikuomadused
Õpetajatöös on olulised ausus, empaatia, ennastjuhtivus, ettevõtlikkus, koostöövõime, loomingulisus, positiivsus, tolerantsus, vastutustundlikkus ja õppimisvõime.
A.6 Kutsealane ettevalmistus
Õpetaja hariduslik ettevalmistus on reguleeritud haridus(- ja teadus)ministri määrusega.
A.7 Enamlevinud ametinimetused
Õpetaja, pedagoog.
A.8 Regulatsioonid kutsealal tegutsemiseks
Haridus- ja teadusministri määrus Direktori, õppealajuhataja, õpetajate ja tugispetsialistide kvalifikatsiooninõuded.

B-osa
KOMPETENTSUSNÕUDED

B.1 Kutse struktuur
Selle kutse taotlemisel tuleb tõendada kompetentsid B.2.1 – B.2.6 ja B.2.12 (läbiv kompetents). Lisaks on võimalik tõendada valitavaid kompetentse B.2.7 – B.2.11.

B.2 Kompetentsid

KOHUSTUSLIKUD KOMPETENTSID

B.2.1 Õppija toetamine	EKR tase 7
Tegevusnäitajad: 1. on teadlik õppija füüsilise, kognitiivse, emotsionaalse ja sotsiaalse arengu alustest ning kultuurilistest eripäradest; on teadlik õppimist mõjutavatest teguritest ja seaduspärasustest, üldpädevustest, grupiprotsessidest ja õppija toetamise tõenduspõhistest võimalustest, sh refleksioonimudelite kasutamise vajalikkusest; hoiab ennast kursis õppimist ja õppija arengut puudutava terminoloogia, uuema teadmuse ja uuringutega; on teadlik digilahenduste kasutamise võimalustest ja sellega seotud riskidest õppimisel; 2. selgitab välja rühma ja õppija ainealase, õpioskuste ja õpimotivatsiooni taseme ning arvestab neid (ainevaldkondlike, üldpedagoogiliste ja kasvatuslike) õpieesmärkide seadmisel, nõustab selles kolleege; kogub koostöös kolleegidega õppeprotsessist infot ja uurib võimalusi, kuidas toetada õppija terviklikku arengut ja valmisolekut õppimiseks; kasutab arenguvestlusi õppija arengu toetamiseks; 3. märkab õppijate toe vajadust ja nende individuaalseid õpivajadusi (sh teistest võimekam õppija); kaasab ja teeb koostööd tugispetsialistide ning kolleegidega abi- ja toetusvajaduse väljaselgitamisel (vajadusel õppija individuaalse arengu kaardi täitmine, arvestades tema eripära arengu dünaamikat), õppe- ja arendustegevuse planeerimisel ning rakendamisel (sobiva õppemetoodika ja -vormi leidmine, õppe jõukohastamine, õppematerjalide kohandamine, abivahendite rakendamine, individuaalse õppe korralduse kava planeerimine, individuaalse õppekava ja/või käitumise tugikava koostamine); nõustab koostöös tugispetsialistidega kolleege õppija individuaalsete õpivajaduste toetamisel; koostöös lapsevanematega toetab ja suunab õppijat; 4. toetab sotsiaalsete ja koostööoskuste arengut; töötab koostöös õppija(te)ga välja ühistel väärtustel põhinevad kokkulepped; suunab õppijaid üksteisega arvestama ja üksteist toetama, võttes arvesse rühmaprotsesse ja -dünaamikat; toetab ühtsustunnet rühmas ja haridusasutuses; kogub ja jagab häid praktikaid, nõustab kolleege.	
B.2.2 Õpi- ja õpetamistegevuse kavandamine	**EKR tase 7**
Tegevusnäitajad: 1. seab õppija(te)st lähtuvalt pika- ja lühiajalised õpieesmärgid, valib sisu ning kavandab tegevused, arvestades õppekava; lähtuvalt eesmärkidest valib õpetamiseks, õppimiseks ja tagasisidestamiseks sobivad meetodid;	

koostab koostöös teiste spetsialistidega vajadusel individuaalse õppekava, käitumise tugikava ja/või arenduskava, arvestades hariduslike erivajadustega õppija toetamise põhimõtteid ning õppijate igakülgset arengut; juhendab kolleege õpetaja töö kavandamisel;
2. valib õpivara hulgast õpieesmärkide ning õppijate ja rühma tasemega sobiva, arvestades sh teaduspõhisuse ja parimate praktikatega; märkab õpivara puudusi ja teeb organisatsiooni või piirkonna (aine)valdkonna juhtidele või ühendustele ettepanekuid õpivara kohandamiseks ja koostamiseks; kohandab õpivara, arvestades õppijate vajadusi, võimalikke piiranguid, sh autoriõigusi, kättesaadavust, usaldusväärsust; juhendab kolleege õpivara (sh digivahendite) valimisel ja kohandamisel, loob võimalusi parima praktika jagamiseks, kaasates erinevaid osapooli ja/või jagades isiklikku kogemust; otsib, loob ja levitab digitaalset õpivara ja digitehnoloogiaid, mis võimaldavad tõhusalt saavutada õpieesmärke;
3. kujundab füüsiliselt, vaimselt ja emotsionaalselt turvalise heaolu, tervist, arengut ja loovust toetava koostöise õpikeskkonna, lähtudes õppijate vajadustest ja õpieesmärkidest ning ühistest kokkulepitud väärtustest; juhendab kolleege õpikeskkonna kujundamisel ja arendamisel.

B.2.3 Õpetamine	**EKR tase 7**

Tegevusnäitajad:
1. märkab ja arvestab õppijate erinevaid huvisid, võimeid ja vajadusi (sh hariduslikke erivajadusi, kultuurilist eripära jm), tagades võimetekohase õppe; arvestab peamiste tunnetusprotsessidega (taju, tähelepanu, mälu, mõtlemine, täidesaatvad funktsioonid) õppija toetamisel; kogub andmeid õppijate arengu ja õppeprotsessi tõhususe kohta; juhendab kolleege õppijate arengu toetamisel; kasutab digitehnoloogiaid õppijate õppimisse kaasatuse suurendamiseks; personaliseerib õpiteid digitehnoloogiate abil; suunab õppijaid üksteise õppimist digitehnoloogiate vahendusel toetama;
2. loob teadlikult hooliva, kiusamisvaba ja koostöise õhkkonna (sh digikeskkonnas), lähtudes ühistel väärtustel tuginevatest kokkulepetest, õppija(te) individuaalsetest vajadustest, õpieesmärkidest ja kaasava hariduse põhimõtetest; loob turvalise ja tervist toetava õpikeskkonna, tegutseb esmaabi vajavas situatsioonis sobival viisil; juhib klassi/rühma, arvestades grupi arengufaase; märkab ja ennetab konflikte, leiab tõhusaid lahendusi ning vajadusel kaasab kolleege, õppijaid, lapsevanemaid ja tugispetsialiste; juhendab kolleege klassi/rühma juhtimisel;
3. õpetab, lähtudes õppija eripärast, seatud eesmärkidest, õpiväljunditest ja ainetevahelisest lõimingust, kasutades erinevaid õppevorme ja -meetodeid toetamaks õppijate õpi- ja ainealaste oskuste arengut, järgides kaasava hariduse põhimõtteid; analüüsib õpetamist ning kohandab tegevusi ja keskkonda paindlikult, arvestades õppijate (liikumis)vajadusi; tagab vajaliku toe ja analüüsib tugimeetmete toimet koostöös teiste spetsialistidega;
4. toetab õpimotivatsiooni, pakkudes õppeprotsessis valikuid, elulisi jõukohaseid õppeülesandeid, luues eduelamuse igale õppijale; juhendab kolleege õpetamisel ja õppeprotsessi analüüsimisel;
5. suunab õpilasi rakendama info otsimisel, suhtlemisel ja sisuloomes digitehnoloogiaid; korraldab klassis/rühmas digitehnoloogiate mõtestatud kasutamist individuaalsel ja koostöisel õppimisel, sh probleemide lahendamisel; juhib organisatsioonis ühiste põhimõtete väljatöötamist digitehnoloogiate läbivaks kasutamiseks õppimisel;
6. rakendab süsteemselt erinevaid õppimist toetavaid tagasisidestamise ja hindamise viise, sh digitehnoloogiaid, lähtudes õppija eripärast ja hindamist reguleerivatest dokumentidest; koostab hindamismudeleid/-kriteeriume ja hindab õppijaid nende alusel; toetab õppijaid enesehindamisoskuste arendamisel; lepib õppijate ja lapsevanematega kokku tagasisidestamise põhimõtted ja korralduse; juhendab kolleege õppijaid toetaval tagasisidestamisel ja hindamisel ning hindamismudelite/-kriteeriumide koostamisel; loob koostöös kolleegidega organisatsioonis ühised põhimõtted hindamise tõhustamiseks digitehnoloogiate abil.

B.2.4 Refleksioon ja professionaalne enesearendamine	**EKR tase 7**

Tegevusnäitajad:
1. reflekteerib oma tööd, sh analüüsib oma õpetamise mõju, kasutades erinevaid meetodeid, kaasates kolleege ja osaledes õpikogukondades, sh virtuaalsetes; kogub pidevalt tagasisidet õppijate õpitegevuste ning -tulemuste kohta ning sellest lähtuvalt kavandab muudatusi õpetamis- ja kasvatusprotsessis; koostab enda professionaalse arengu kava ja määratleb õppimisvajaduse, arvestades ka haridusasutuse arenguvajadusi ja riiklikke hariduseesmärke; toetab kolleege oma töö reflekteerimisel ja enesearendusvajaduste määratlemisel; kasutab digikeskkondi enda professionaalseks arendamiseks;
2. analüüsib ja tõlgendab haridusuuringute tulemusi ning rakendab neid oma töös; viib läbi (tegevus)uuringuid klassi/rühma ja haridusasutuse tasandil, analüüsides õpiprotsessi, määratledes probleemid, kogudes tõendeid praktikast; jagab tõenduspõhist teadmust kolleegide ning koostööpartneritega;
3. jälgib, hindab ja väärtustab oma füüsilist, vaimset ja emotsionaalset tervist, tegutseb nende tasakaalus hoidmise nimel; otsib probleemide tekkimisel vajadusel abi kolleegidelt, mentorilt, juhtkonnalt, tugispetsialistilt jt; märkab

kolleegide probleeme, aitab neid teadvustada ja lahendusi leida, vajadusel koostöös tugispetsialistide ja/või juhtkonnaga.	
B.2.5 Koostöö ja juhendamine	**EKR tase 7**
Tegevusnäitajad: 1. loob õppija ja lapsevanematega usaldusliku suhte; algatab ja teeb osapooltega (õppija, lapsevanem, kolleeg, tugispetsialist, kogukond jt) koostööd õppija arengu toetamiseks: kaasab aruteludesse, õppeprotsessi, haridusasutuse algatustesse ja tegevustesse; teavitab õppijaid ja lapsevanemaid õppekavast, õppe korraldusest, õpetamise ja õppimise põhimõtetest, väärtustest, selgitab osapooltele haridusvaldkonna uuendusi; toetab kolleege osapoolte kaasamisel; 2. annab õppija edenemise kohta tagasisidet õppijale ja lapsevanematele; kaasab aktiivselt lapsevanemaid õppija arengut puudutavate otsuste tegemisse ja nende rakendamisse, sh kodustes õppetegevustes haridusasutusest saadava info alusel; juhendab lapsevanemaid õppimist toetava kodukeskkonna loomisel ja õppija õpioskuste arendamisel; jagab lapsevanematele tõenduspõhiseid õppimis- ja õpetamisalaseid materjale (artiklid, raamatud, veebimaterjalid jm); juhendab ja toetab kolleege nõustamistegevustes; 3. vaatleb kolleegi õpetamistegevust; jälgib, analüüsib ja tagasisidestab kolleegi tegevust, märkab edusamme ja tunnustab; nõustab kolleege enese arengu eesmärkide seadmisel ja õpetamisoskuste arendamisel, lähtudes õpetaja eneseanalüüsist; algatab ja toetab õpetajatevahelist koostööd ja kogemuste vahetamist; loob õpikogukonna ja juhib selle tegevust enda ja kolleegide professionaalse arengu ning selle kaudu õppija arengu toetamise eesmärgil.	
B.2.6 Arendus-, loome- ja teadustegevus	**EKR tase 7**
Tegevusnäitajad: 1. juhib õpikogukondi ja koostöövõrgustikke erialase teadmuse arendamiseks; töötab välja ja levitab innovatiivseid ja loovaid lahendusi; osaleb aine-/eriala populariseerivate sündmuste ja projektide ettevalmistamisel ning läbiviimisel; 2. osaleb organisatsiooni arengut suunavate dokumentide koostamisel, kavandab ja juhib protsessi; osaleb valdkonna ühenduste ja ekspertgruppide töös; annab sisendit ja tagasisidet eelnõudele, ettepanekutele, arengukavadele jm; teeb ettepanekuid innovatiivseteks muudatusteks organisatsioonis.	

VALITAVAD KOMPETENTSID

Lisaks on võimalik tõendada valitavaid kompetentse B.2.7 – B.2.11.

B.2.7 Juhtimine	**EKR tase 8**
Tegevusnäitajad: 1. loob meeskonna, juhib selle tööd organisatsioonis ja piirkondlikul, riiklikul või rahvusvahelisel tasandil, arvestades tegevuse eesmärki ning võttes vastutuse otsuste, tegevuste ja tulemuste eest; motiveerib meeskonna liikmeid ja loob arenguvõimalusi, delegeerides ülesandeid asjakohaselt ja õiglaselt, soodustab meeskonnasisest ja meeskondade vahelist koostööd; annab tegutsemiseks selged juhised ning õigeaegset ja asjakohast tagasisidet; 2. valib ja seab prioriteete; osaleb strateegilises planeerimises ning seostab sellega oma tegevusi; kavandab tegevused ja planeerib ressursid; jälgib protsesside toimimist, analüüsib olukorda ja tulemusi, vajadusel sekkub ja kavandab muudatused õigeaegselt; toetab uute tõenduspõhiste arendustegevuste rakendamist; algatab projekte või arendustegevusi, lähtudes haridusvaldkonna arendusvajadustest; 3. juhib aine-, kutse- ja/või erialaühendust, võrgustikku või õpikogukonda organisatsioonis, piirkonnas või riiklikul tasandil, lähtudes haridusvaldkonna arengusuundadest ning arvestades õpetajatöö põhiväärtusi; kaasab liikmeid tegevustesse (sh seisukohtade kujundamine ja otsuste langetamine); võtab vastutuse võrgustiku/õpikogukonna seisukohtade ja arengu eest.	
B.2.8 Õpetajate juhendamine ja koolitamine	**EKR tase 7**
Tegevusnäitajad: 1. toetab mentorina algaja õpetaja või uue kolleegi kohanemist ja arengut; osaleb organisatsiooni sisekoolituste kavandamisel ja läbiviimisel, arvestades tõenduspõhisust ja parimaid praktikaid; 2. juhendab pedagoogilist praktikat organisatsioonis, lähtudes ülikooli ainekavast, nõuetest praktikale ja juhendatava eripärast; annab tagasisidet ja teeb ettepanekuid pedagoogilise praktika arendamiseks.	
B.2.9 Metoodika ja õpivara arendamine	**EKR tase 7**
Tegevusnäitajad:	

1. analüüsib ja arendab metoodikaid õppija arengu- ja õpivajaduste väljaselgitamiseks ning õppimise toetamiseks, arvestades haridussuundumusi ja tuginedes kaasaja pedagoogilisele teadmusele ning parimatele praktikatele; levitab metoodikaid organisatsiooni tasandil; 2. koostab uut retsenseeritud õpivara, toetudes kaasaja pedagoogilis-psühholoogilisele ja erialasele teadmusele ning tehnoloogilistele võimalustele; juhendab organisatsioonis õpivara koostamist ja kohandamist.

B.2.10 Hariduslike erivajadustega õppija toetamine	**EKR tase 7**
Tegevusnäitajad: 1. orienteerub HEV valdkonda puudutavates õigusaktides, mõistab ja kasutab HEV valdkonnas kasutatavat enamlevinud terminoloogiat; teab ja kasutab hariduslike erivajadustega seotud õppekorralduse võimalusi; märkab õppeprotsessis teistest eristuvat õppijat ja toe vajadust; kirjeldab ja analüüsib tuge vajava õppija õpioskusi, käitumist, psüühilisi protsesse jm; hindab ja analüüsib õppija teadmiste, oskuste ja üldpädevuste vastavust riiklikus õppekavas kirjeldatud oodatavatele õpitulemustele; tunneb ära üldist, tõhustatud ja erituge vajavate õppijate erivajaduste liigid ja koostöös osapooltega selgitab välja individuaalsed õpivajadused; algatab koostöös HEV koordinaatoriga individuaalse arengu jälgimise kaardi avamise ja täidab seda; 2. kujundab õpikeskkonda vastavalt õppija vajadustele ja arengule, tagades õpitoe ja eduelamuse; viib läbi õppija arengut toetavaid tegevusi individuaalselt või rühmas; seab võimalusel koos tuge vajava õppijaga õppijale jõukohased õpieesmärgid, jõukohastab õppevara ja töökorraldusi, suunab õppijat kasutama abimaterjale; rakendab nõustamismeeskonna soovitusi tõhustatud ja erituge vajavatele õpilastele; koostab ja rakendab individuaalset õppekava ühes või mitmes aines või rakendab erinevat õppekava; koostab vajadusel käitumise tugikava ja rakendab seda; teeb õppe kohandamisel ja rakendatud tugimeetmete efektiivsuse analüüsimisel koostööd tugispetsialistide, kolleegide ja lapsevanematega; 3. nõustab ning juhendab lapsevanemaid ja kolleege õppija toetamisel õpiprotsessis; juhendab õppetegevusse kaasatud isikuid (tugiisikuid, praktikante jt); nõustab kolleege õpikeskkonna ja õppematerjalide kohandamisel; analüüsib rakendatud tugimeetmeid ja teeb HEV koordinaatorile ja/või haridusasutuse juhile ettepanekuid õppekorralduse muutmiseks lähtuvalt tuge vajavate õppijate vajadustest.	

B.2.11 Digipedagoogika rakendamine	**EKR tase 7**
Tegevusnäitajad: 1. loob ja koostab juhend- ja metoodilisi materjale digivahendite rakendamiseks piirkondlikul tasandil; korraldab ja viib läbi digipädevuste arengut ja erinevate digivahendite mõtestatud kasutamist toetavaid koolitusi väljaspool oma kooli; soovitab digivahendeid, nõustab ja abistab kolleege digivahendite leidmisel, kasutusele võtmisel, ja turvalisel kasutamisel; tõhustab koostöös oma piirkonna koolidega digivahendite kasutamist õppetöös; 2. analüüsib organisatsiooni digitaristut ja teeb ettepanekuid selle kaasajastamiseks ning rakendamiseks nii õppeprotsessis kui õppeasutuse juhtimises; hindab turvariske ja teeb ettepanekuid nende maandamiseks; 3. toetab ja hindab digivahendite väljapakkumise ja digipädevuse õppetöösse lõimimisega õppekava arendustööd; osaleb digivaldkonna strateegia väljatöötamises ja seiramises ning valdkondlikes koostöövõrgustikes kooli ja piirkonna tasandil; toetab haridusasutuse juhtkonda haridustehnoloogia valdkonna strateegilises planeerimises.	

KUTSET LÄBIVAD KOMPETENTSID

B.2.12 Vanemõpetaja, tase 7 kutset läbiv kompetents	**EKR tase 7**
Tegevusnäitajad: 1. määratleb ennast õpetaja ja õppiva professionaalina ning tajub sellest lähtuvat vastutust ja rolli ühiskonnas; analüüsib oma professionaalset arengut, olles avatud tagasisidele ja arvestab sellega enesearengu kavandamisel; tegutseb teadliku ja vastutustundliku kodanikuna; 2. valdab õppesisu, hoiab end kursis valdkondlike uuendustega, arvestades valdkonna-alase teadmuse, teaduspõhisuse ja parimate praktikatega ning õppekavast tulenevate nõuetega; kasutab oma töös teemakohast (teadus)kirjandust; 3. teab, kuidas õppesisu kõige tõhusamal viisil erinevatele õppijatele õpetada ning kuidas toetada teaduspõhiste arusaamade kujunemist ja saavutada vajadusel muutusi õppijate mõttemudelites; oskab pedagoogilisi teadmisi siduda ainealaste teadmistega õppimise tõhustamiseks; teab ja valib õppesisu õpetamisel sobiva keerukustaseme ning esitusviisi; 4. märkab, tunnustab, innustab õppijat, lapsevanemat ja kolleegi, tunnustab ka väikseid edusamme; toetab õpimotivatsiooni kujunemist läbi tähenduslike ja jõukohaste õpisituatsioonide loomise, eneseteostuse ja õppimisest	

tekkiva rahulolu soodustamise; märkab mittemotiveerivate situatsioonide teket õpiprotsessis ja leiab lahendusi nende kõrvaldamiseks individuaalsel või klassi/rühma tasandil; 5. on koostöistes õpisituatsioonides hea koostööle pühenduv partner; toob koostöisesse õpisituatsiooni oma teadmised ja kogemused ning rakendab neid kolleegide võimestamisel; teeb koostöiselt otsuseid; analüüsib koostöö tõhusust; 6. loob positiivse suhtluskeskkonna ja käitub vastavalt headele suhtlemistavadele; juhib oma emotsioone ja käitumisviise vastavalt situatsioonile; esindab õpetaja professiooni, suheldes erinevate sihtgruppidega; loob koostööks vajalikke suhtevõrgustikke; kujundab õppijate kommunikatsiooni-/ suhtlemisoskusi; analüüsib ja arendab oma suhtlemisoskusi, annab konstruktiivset tagasisidet ja on sellele avatud; esindab õpetaja professiooni väljaspool klassi/rühma nii suuliselt kui kirjalikult, suheldes üle-eestilisel tasemel (nt ajakirjanikega); 7. juhindub oma töös õpetaja kutse-eetikast; toetab oma tegevuse kaudu kutse-eetika ja õpetaja ameti laiemat teadvustamist ning väärtustamist ühiskonnas; kujundab ja järgib ühiskonna väärtusi ja norme erinevates keskkondades; kujundab oma eeskujuga õppijate väärtusi; 8. mõistab ja rakendab matemaatikale, loodusteadustele ja tehnoloogiale omaseid teadmisi ja meetodeid probleemide lahendamisel; tõlgendab matemaatilisi tulemusi igapäevaelu kontekstis; loob tehnoloogilisi lahendusi ja tegutseb nii looduslikus kui ka tehnoloogiarikkas keskkonnas, arvestades looduse, tehnoloogia ja ühiskonna vastasmõjusid; 9. on orienteeritud tulemustele ja isiklike tööeesmärkide saavutamisele; otsib võimalusi enesearendamiseks ja karjääris edasiliikumiseks; pakub uusi ideid ja viib neid ellu, arvestades valdkonna- ja ainealase teadmuse, teaduspõhisuse ja parimate praktikatega; märkab probleeme ja neis peituvaid võimalusi; reageerib paindlikult muutustele ja võtab arukaid riske; 10. kasutab korrektset õpetamiskeelt kõnes ja kirjas ning väljendab ennast arusaadavalt; kasutab oma töös õpetamiskeelt tasemel C1 ning ühte võõrkeelt tasemel B2 (vt lisa 2 Keelete oskustasemete kirjeldused); 11. hindab ja arendab oma digikompetentsust vastavalt haridusvaldkonnas tunnustatud digipädevusmudelile.
Hindamismeetod(id): Läbivaid kompetentse hinnatakse teiste kutsestandardis toodud kompetentside hindamise käigus.

C-osa
ÜLDTEAVE JA LISAD

C.1 Teave kutsestandardi koostamise ja kinnitamise kohta ning viide ametite klassifikaatorile	
1. Kutsestandardi tähis kutseregistris	21-28042020-1.7/6k
2. Kutsestandardi koostajad	Hille Ilves, Eesti Linnade Liit Aivi Jürgenson, Haridus-ja Teadusministeerium Karin Klemmer, Eesti Haridustöötajate Liit Äli Leijen, Tartu Ülikooli Pedagogicum Ruuda Lind, Eesti Eripedagoogide Liit Ele Nugis, Eesti Lasteaednike Liit Margus Pedaste, Tartu Ülikooli Pedagogicum Mehis Pever, Eesti Koolijuhtide Ühendus Katrin Poom-Valickis, Tallinna Ülikooli haridusteaduste instituut Margit Timakov, Eesti Õpetajate Liit
3. Kutsestandardi kinnitaja	Hariduse Kutsenõukogu
4. Kutsenõukogu otsuse number	23
5. Kutsenõukogu otsuse kuupäev	28.04.2020
6. Kutsestandard kehtib kuni	05.11.2024
7. Kutsestandardi versiooni number	6
8. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)	2330 Gümnaasiumiõpetajad
9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	7
C.2 Kutsenimetus võõrkeeles	

Inglise keeles	Senior Teacher, EstQF Level 7
C.3 Lisad	
Lisa 1 Kutsestandardis kasutatud terminid	
Lisa 2 Keelte oskustasemete kirjeldused	